

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Prenumerationspris:
 Postarvodet oberäknadt.
 Helt år . . . kr. 4:—
 Tre kvarts år „ 3:—
 Halft år . . . „ 2:—
 Ett kvarts år „ 1:—

FREDAGEN.

Annonspris:
 pr petirad
 för en gång 15 öre
 för minst 5 g. 10 „

Göteborg, Joh. Lundéns Bok- & Accidenstryckeri, 1892.

UTGIFVARE:
 CARL ALB. NORDGREN.

Fredagen den 15 April 1892.

För redaktionen L. Lundgren.
 Magasinsgatan 7, Göteborg.

Fru Augusta Lindberg.

En framstående skådespelerska.

Porträttet här bredvid skulle föreställa fru Lindberg, Göteborgsteaterns direktörskas. Det är "knyckt" ur Bellanders "Julklappen" och skuret af Göteborgs flitigaste, förnämste och ende porträttskärare.

Det syns att Göteborg omhuldar konsten inom alla områden!

Egentligen var det fru Lindberg jag skulle tala om, men som hon inte är en person "för dagen" vill jag göra ett litet opponentaliskt inkast mot den flaua porträttillgången i Göteborg. Jag skulle som påpasslig porträttör denna vecka spikat upp på evighetens skådepelare, dagens eller veckans hjälte hr. Tore Svennberg, men som han varit mycket sparsam, då det gällt att rikta våra herrars konterfejtskönares kassa, blef det mig omöjligt att stå till tjänst.

Jag var för blygsam att taga mitt eget eller min madams.

Dertför tog jag fru Lindbergs, men hoppas att hr. Svennberg med snaraste går till Berndt Fredblom (han är billigast och skickligast; fastän han inte vill annonsera hos oss) och porträttar sig samt sedan egenhändigt, eller genom ombud, som de blygsamme, förärar mig ett, så jag kan "klämma in" honom innan han "packar in".

Nå väl, då har jag fru Lindberg att hålla mig till — (ursäkta hr direktör.)

Jag nämde nyss, att hon inte är en person för *dagen*, men då narrades jag omedvetet. Är det icke hon som genom sitt kärleksfulla och intagande väsen uppehåller mod och kurage på sin hr man, så att han icke tröttnar i kampen för teaterns värderika tillvaro i Göteborg? Är det icke hon, som gifver honom en lön för mödan, mer värd än den han får att fordra af Göteborg.

Hvad vore hr Lindberg förutan sin fru? Helt visst *enkel*, och hvad vore Göteborg utan hr Lindberg? *Enfaldig*.

Sälunda hoppas jag hafva logiskt bevisat, att jag narrades. Det gäller nu att äfven matematiskt komma till samma resultat.

Fru Lindberg bör vara född på 50-talet eftersom Axel Krook kunnat påstå det hon är före sin tid. På dopattesten står, att hon är född på 60-talet, men Krooken

har väl rätt, kan jag tro.

I Stockholm spelte hon „De ungas förbund“ då hon vid 18 års ålder gifte sig med sin lärare och direktör och har sedan dess inte behöft giitta om sig.

Då hon var ogift, säger Petter Frisk, spelade hon 16 nya roller på ett år, men i fjor bara tyra och jag tillägger: men i år bara en. Och jag är ledsen därför, ty hennes förmåga som skådespelerska är en gång för alla diplomerad och det välförtjent. Det är verkligen inte roligt att veta sig hafva en framstående skådespelerska inom teaterns murar och inte komma i tillfälle att få se henne och njuta af hennes gedigna konst. Huru uppoffrande herr Lindberg än är, förefaller han mig i det fallet allt för mycket egoistisk, att så vilja ensam njuta deraf. Men det är hans rättighet, ty något bör han väl ega ensamrätt till, något som

han kan ega fritt för förmyndarne — eller hur hr A. K.?

Fru Lindbergs anlag för skådespelarekonsten blefvo genom herr Lindbergs ledning skolade i rätt riktning och hon har, som man säger, med storm knipit både publik och kritik. Man märkte t. ex. under förra året, den tid fru Håkansson låg utomlands och idkade studier, huru fru L. med glans och heder skötte vakansen. Stadsmäklarefrun i "Ett odjur till måg" var måhända hennes sista roll för denna säsong.

Glanspunkter i hennes konstnärslif voro de få gånger, hon för en nervös barnkammarguvernantsklädd fin-desicclepublik tilläts spela "Musotte". Nej, hon *spelade* inte, hon *var* Musotte. Hade herr Lindberg vågat släppa fram någon annan i den rollen, är det icke omöjligt att pjesen fått lefva längre, men fru Lindberg var just den kraft som rollen kräfde, hon var den enda, som i Sverige förstätt göra den sådana den skulle göras — med ett ord: hon var *sann*. Och sanningen tål icke, vare sig ses eller höras i Göteborg och dertför dog pjesen med Musotte.

Och det kunde icke annat än förtryta henne. Hon har hämnats på publiken. Hon har lemnat sin plats öppen på scenen för andras konst. Hon har valt den allra sannaste och skönaste konsten — att vara mor och maka och då måtte hon väl bäst vara en person för dagen.

Ny 2 is.

10.57
36

Glädjeflickan. *)

I ett uselt kyffe såg hon dagen.
Hennes lif blef plågad moders död,
Af en onaturlig man bedragen,
Denna offer föll för brist och nöd.

Dottern genomgick se'n alla grader
Utaf barnhusbarnets hårda lott.
Aldrig har hon känt sin grymme fader,
Ej en smekning af hans hand hon fått.

Och hon växte upp som mången annan
I en trång och osund atmosfer;
Blicken glänste under höga pannan
Varm och eldig, som passionens är.

Och man sände henne ut i världen,
Lärde henne ej, hvad lifvet bjöd;
Ingen vänlig hand på lefnadsfärden
Räcktes henne till behöfligt stöd.

Vacker var hon, fick det ofta höra,
Bortskämd blef hon uppå alla sätt,
Att den oerfarnas lugn förstöra,
Blef för lättsinnig roué helt lätt.

Glad och yster, danad blott för dagen,
Fick hon plats uppå ett schweitzeri;
Mången var i "fröken" ömt betagen, —
Hon lät smickra sig, men gick än fri.

Kom en "dandy" så, en utaf dessa
Så moderna hjerteröfvare;
Med sitt nobla skick, sin kala hjessa,
Och sin konst att som Mefisto le.

Ack! han var så olik alla andra!
Och så stolt, så herrlig var hans blick!
Ingen bör det arma barnet klandra,
Derför att hon blindt i fällan gick.

Snart han segerviss sig kunde finna,
Hennes kamp mot frestarn blef ej lång;
Snart hon föll och blef hans älskarinna,
Sedan fanns ej någon återgång.

Först ett kärleksrus af sinnlig lycka,
Sedan ånger och uppvaknande.
Qvalen tungt den öfvergifna trycka,
Knappt hon vågar upp mot himlen se.

Platsen miste hon och älskar'n ätven,
Snart han tröttnade uppå sin lek —
Annu mera! — Tänk! den "noble grefven"
Hörs helt fräckt nu neka för sitt svek.

Barnet dog, dess öfvergifna moder
Började, i brist af mod och hopp,
Dränka smärtan uti rusets floder,
Sålde så till sist för guld sin kropp.

*) Ur Solglimtar och Molntoppar af Svante.

Hvarje afton ser man nu betären
Smyga sakta fram, hus efter hus,
För att af de djuriska begären
Skapa sig en måltid och — ett rus.

Steg för steg hon utför planet glider,
Ingen räddning finnes, ingen hamn.
"Spinnhuset" reträtten blir omsider,
Slutet — böljans tysta, våta famn.

Kanske — ofta gäckas ödets lotter, —
Har hon okänd mött sin grymme far.
Kanske också, att sin egen dotter
Mot betalning mannen skändat har.

* * *

Stolta dygdemönster, som förmenen
Henne rätt att menska kallad bli,
Den af Eder kaste första stenen,
Som kan nämna sig från synder fri.

Konsten.

Om konsten, såsom många påstå, kan tjena som gradmätare på ett samhälles välstånd, då skulle man i hastigheten kunna antaga, att det moderna samhället uppnått höjden af allmän välmåga. Ty konsten är nu särdeles högt utvecklad. Och det tyckes för den ytliga betraktaren, som vore den i hög grad hägnad och skyddad samt dess idkare lyckans gullgossar.

För att nu endast tala om fosterlandet, så ha vi ju både målare, bildhuggare, skådespelare och sångare i legio; större konstutställningar förekomma esomoftast. Dessutom hafva vi akademien för de fria konsterna, flere smärre målarskolor, museer, teatrar, konsthandlare och konstälskande mecenater i öfverflöd.

Hvad vill man mer begära? Är det inte storartadt?

Jo, det låter åtminstone både vackert och storartadt. Men vänta, låt oss vända på medaljen.

Trots allt detta granna utanverk, är konsten här i landet ändå ett styf barn. Någon *svensk* konst existerar knappast mer än till namnet. I alla fall ingen betydande svensk målare- eller bildhuggarekonst. Fattiga artister ha vi tillräckligt, men deras konst är i regeln också fattig. *) Många förmågor finnas, men utan medel, utan uppmuntran, hvart komma de hän? Gryende anlag lemnas vanligen opåaktade; de "konstälskande mecenaterna" äro alltid rädda om hundralapparne, när det gäller att utbilda en konstnär. Det finnes ju så många af den sorten, hvarför skall man öka skaran af brödlösa?

Ähnej, man skaffar sig ett litet galleri af de "utvalda", som man vid tillfälle kompletterar, kastar för ro skull ut en och annan krona på något "konstlotteri", skänker då och då en staty eller en tafla till något museum, och dermed är ju allan rättfärdighet uppfylld.

Det är ju lyckligt för hrr mecenater och de rike i allmänhet, att de ega så rymliga samveten, i annat fall torde det i längden bli mindre behagligt att rufva på millionerna, medan så många gryende, skönhetstörstande talanger måste framsläpa ett lit i brist och nöd, i en hopplös och lönlös sträfvan.

Men, säger någon, det är ju dock de rika och välmående, som uppmuntra konsten: om de icke varit,

*) Att svenska konstnärer ofta vinna erkännande i utlandet, hör icke hit. Det är fråga om inhemsk konst.

hade den icke uppnått den blomstring, den för närvarande har.

Tänk! Man skulle kanske tacka samhällets drönare för det de pryda sina salonger med statyer och tafior, för de bestå sig med utvalda gallerier och samlingar och i öfrigt, för sitt nöjes skull, intressera sig en smula för konsten. Jo jo men! De äro samfundets välgörare, konstens skyddande gudomligheter, försynen för dess idkare! Utan dessa pösande bjessar skulle konsten dö ut. Tänk!

Nej, äfven om penningmatadorerna verkligen gjorde allt hvad de kunde för konsten, så vore de likväl ej i stånd att godtgöra den *skada*, de genom sin blotta tillvaro tillfoga densamma.

Konsten har, liksom så mycket annat i det kapitalistiska samhället, blifvit de rikes vasall och derunder, till sin egen skada, aflägsnat sig från det egentliga folket, hvilket numera, dels af fattigdom, dels af ren likgiltighet, står främmande för den samma.

Hvad öfverklassen gör för konsten, gör den till sin egen fördel. Den kan njuta af det bästa som produceras. Den kan tillägna sig hvad som bäst faller i smaken, ty den eger medel dertill: Pengar, pengar! Och om den nu gynnar konsten, kan det få namn af uppoffring? Ar det något att tala om? Forts.

Detta nummer af "Fredagen", dateradt "Långfredagen", utgifves i två nummer A. och B. Det senare innehållande "Svenska Eldareföreningens tidning" med föreningens stadgar, notiser m. m. samt annonser.

Hit och Dit.

Första-maj-demonstrationen skall gälla utslutande normatarbetsdagen och "häfdandet af klasskampen". Så blef det åtminstone beslutadt på Arbetarekommunens möte i söndags. Detta beslut blef ett förkrossande nederlag för dem som förut med all Gewalt velat indraga äfven rösträttsfrågan som föremål för denna demonstration.

"Aug. Palm på dekadans." Under denna rubrik har i dagarne en artikel gått genom den socialistiska pressen, framkastande en del ytterst gemena beskyllningar mot hr Palm och slutande dermed att 7 af ledamöterna i d. s. k. distriktsstyrelsen förklara honom övverdug att för närvarande beklåda någon förtroendepost inom det socialdemokratiska partiet, hvars namn hr P. skulle ha "släpat i smutsen" o. s. v.

Huru långt hr Palms vedersakare kunna gå i sin förföljelse mot en dem misshaglig opponent och farlig konkurrent framgår tillräckligt klart af det förhållandet, att de ej rygga tillbaka för en sådan nedrighet, som att förbrå hr P. för de synder som begåtts af den boktryckare, hos hvilken hr P. på grund af bristande kapital nödgats låta trycka sin tidning "Folkviljan".

Vi beklaga icke hr Palm, ty vi anse det för ärofullt, ja rent af afundsvärdt, att hatas af dumheten och gemenheten i förening på ett sådant sätt, som här är förhållandet. Skandalartikeln är för resten ett fattigdomsbevis för de som undertecknat densamma samt ett erkännande åt den Palmska oppositionen att den träffat de korrumperade på deras mest sårbara ställen.

Af de personer, som undertecknat det sorglustiga utslutningspekoralet, är det 4, som äro anställda vid "Soc. Dem." och deribland P. Eriksson och K. M. Ziesnitz. Den förstnämnde är ett kryppdjur af sämsta slag. En osjälständig stackare, som öfverallt der han varit betett sig ömkligt, fjeskigt och förrådskigt och nu för att få behålla en sinekur vid "Soc. Dem.", der alla äro öfverens om, att han är komplett oduglig, naturligtvis

seglar i Brantings grumlige kölvatten. Detsamma gäller om den senare med tillägg af det, att han är mera fräck och kallblodigt oförskämd än den förre. Af de öfrige är det ingen, som vi väntat något bättre af. En har varit läsare. Tre hafva tillhört kontrollkomitén och äro följaktligen delaktiga i de värda herrarne Landqvist och Nilssons förskingringar af "Soc. Dem." kassa. Hvad sådana personer — af tvifvelaktig ärlighet — kunna göra hr Palm för skada hos arbetarne för hvars sak han ständigt ärligt och oegenyttigt kämpat, är lätt att förstå. Dessa, som nu bakom Brantings rygg intrigera mot Palm, liksom fordom mot Danielsson, skola helt säkert af majoriteten bland Stockholms arbetare få sin välförtjenta lön.

Att socialistchefen här på platsen skall kasta sig öfver hr Palm lika nedrigt som Branting, taga vi för gifvet, ty han tillhör som bekant dem som af P. prickats och var dessutom den som hade hjerta i sig att, för att sjelf kunna få äta arbetarörelsens bröd, ställa om, att P. fockades af den mutade kontrahentförsamlingen. Snygg moral!

Till Canossa vandrar nu Socialdemokratiska föreningen härstädes. Den hade nämligen i söndags på särskild framställning derom beviljats tillträde till Arbetarekommunens generalförsamling, der det behandlades frågan om demonstrationen 1 maj.

Nåden öfverflödar. Gamla liberala Arbetareföreningens styrelse har nu beslutat att öppna portarne till sin helgedom — stora salen — för hr Sterky, som i sin tidning visat sig ytterst snäll mot gubbarne Rafstedt, Strömberg och hvad de nu heta alla. Derfor anser man, att föredrag af denne ej kan skada dem och deras intressen, som äro att hålla arbetarne i okunnighet och under förmynderskap.

Partiförblindelse. Den lilla nykterhetstidningen Phoenix omtalar i sitt senaste nummer två dödsfall. Det ena, goodtemplaren Engbergs, orsakades af "lungсот" och det andra, icke nykteristen A. Olssons, orsakades af "slag". "Men hvarför fick han detta slagfall?" frågar tidningen och svarar sjelf helt frankt utan motivering: "Rusdryckerna"!

Nog skall man vara bra fanatisk och kortsynt för att här utan vidare kunna påstå att slag ovilkorligen orsakats af rusdrycker. Tvärtom är sanningen den att slag i allmänhet orsakas af helt andra saker än rusdrycker och andra materiella ting. Med samma rätt som tidningen ifråga talar om A. Olssons slag orsakadt af rusdrycker, kunna vi tala om Engbergs lungсот såsom orsakadt af rusdrycker. Ty det förhåller sig på det sättet, att lungсот till mycket högre procent kan söka sin direkta eller indirekta uppkomst hos rusdryckerna, än hvad förhållandet är med slagfall.

Vi ha ingen söndag mera d. v. s. tidningen "Söndagen", hvilken en tid utkom här i Göteborg och sedan i Stockholm utgifvits af generalhumbugen Törnblom, har upphört att utkomma.

I en landsortstidning sågo vi för ett par dagar sedan, att Törnblom, som förr stod på goodtemplarnes talarestolar och lät sin svada om absolutismen flöda likt Trollhättans vattenfall, och nu lär vara impressario för ett taskspelar- och akrobatband, hade varit så berusad, att han ej kunde gå.

Hvilken humbug! Den ena dagen nykterhetspredikant och den andra liggande i rännstenen — smäckfull. Fy tusan, hvilka karaktärlösa subjekt.

Anarkisterna i Paris hafva under den gångna veckan varit föremål för de stora tidningarnes vrede och angrepp och dock äro de attentat, som anarkisterna verkställt, barnlek mot hvad våra patrioter fundera på att arrangera i mordväg.

Färgeriarbetarne voro till i söndags e. m. genom annonser och upprop i två tidningar kallade till att åhöra ett föredrag af hr Sterky om "organisationens nytta och syften". Våra färgeriarbetare hade emellertid ingen lust att komma och höra på torra tal utan stannade hemma eller gingo ute för att njuta af det vackra vädret. Endast 10 personer hade kommit tillstädes, hvadan möte och föredrag måste inställas.

Slottskogen har redan, tack vare det vackra vårvädret, börjat draga allmänheten till sig. Särskildt under söndagarne styra stora skaror af arbetare sina steg ut till den populära parken.

Så lagom populär är emellertid restauratören derute och det är väckligen ej att förvånas öfver, äfven om han icke själf bär hela skulden. Vi hålla nämligen före, att stadens styrelse bör ega full befogenhet att inskrida mot en källarmästare, som har sina lokaler nästan hyresfritt, men det oaktadt håller rent af oblyga priser, samt fastställa en någorlunda moderat priskurant för de vanligaste förfriskningarne, så att allmänheten slipper utsättas för snikna krögares oförskämda utpressningstörök. Framdeles sköla vi återkomma till en del andra missförhållanden inom Slottskogen, dervid poliserna eller parkvakterna skola få sin beskärda del.

Vår meddelare från spårvägen fortsätter sitt i förra numret påbörjade bref som följer:

Om någon af personalen försummar sig ett par minuter så rapporteras detta strax till chefen, äfven om det icke uppstår minsta hinder i trafiken. Första "försummelsen" straffas med 2 kr. böter, andra med 4 kr. o. s. v. i oändlighet. Det händer äfven, att det om morgonen rapporteras från stallet att den eller den kommit för sent. Resultatet blir alltid böter, äfven då den anklagade kunnat bevisa, det han kommit i god tid till Brunnsparken. Endast straff utan ransakning. —

En gång, då en fru skulle stiga af en vagn vid Grönsakstorget, hade denna uraktlätit att säga till konduktören deromförrän de passerade vexelspåret. Konduktören svarar då, att han skulle stanna strax bredvid vid Larmgatan. Häröfver förargad, började frun vara ovettig på konduktören för det han inte stannade vagnen på hennes befallning. Konduktören utropar då: "Frun hör väl, hvad jag säger". I detsamma stiger chefen upp på vagnen och börjar strax förhöra konduktören. Då denne förklarar förhållandet, yttrade chefen: "Det var bra att Larsson inte stannade, men som Larsson uraktlätit att be frun om förlåtelse, får Larsson böta 1 krona". Alltså, därför att han handlade i öfverensstämmelse med reglementet, fick han böta. Skön ordning!

En gång inträffade det att tvåvagnar vid ett mötesspår kommo så nära att målningen repades litet på sidorna. Straffades med 25 kronors böter och 2 veckors afsked. En annan kusk råkade en gång köra i hop med en bondkärra. Det var bondens fel, som ej höll undan, men kontrollören sa' att det var spårvagnskuskens och dertför fick denne strax böta 10 kr. Några dagar senare inträffade det, då han körde en vagn som gick till Slottskogen, att vid Grönsakstorget en svängel gick utaf. För denna fick han betala 6 kronor, under det att skadan hade kunnat repareras för 50 öre. Men inte nog med det, ty denna oförskämda utpressning åtföljdes äfven af hot om ögonblickligt afsked så snart ett aldrig så litet fel åter förekom. Kusken föredrog då att sluta strax för att slippa — den engelska pjexen = sparken.

Forts.

Teater.

Allt för fosterlandet heter den stora historiska femakters dram af Victorien Sardou, som hr. Lindberg

sedan i torsdags f. v. afton efter afton gifvit å Stora teatern för ständigt goda hus.

Pjesen är ett på historiska fakta grundadt litterärt mästestycke, som öfversättare och bearbetare på några ställen ganska misslyckadt bjudit till att försköna. Det har jag dock emot författaren, att han icke genom ännu en tablå tillfredställer publiken med att låta den se det holländska folkets segrar öfver de spanska förtryckarne och hertigen af Albas hufvud trilla utför schavatten. Hans dotter Rafaëlas död är för matt skildrad för att utgöra ett tillfredsställande straff för alla hans grymheter.

Uppsättningen var här, liksom i allt hvad Lindberg bjudit på, ytterst gedigen, naturtrogen och praktfull, såväl kostymer som dekorationer. En och annan kostym var visserligen icke alldeles från 15-hundratalet utan från 16-hundra, men när det bara skiljer på en etta, betyder det minus.

Utförandet var den afton, jag såg pjesen (i fredags, då den gafs för andra gången) något matt och en och annan gång i början osäkert. Mätte bero på att första radens publik kom så sent, att den inte en gång hann se sista tablån. Totalintrycket blef öfver förväntan godt. Ty senare hälften af pjesen gick raskare och mellanakterna voro kortare.

Personerna: Hr. Lindbergs "Grefven af Rysoor" var en ny triumf för honom. — Hr. Svennberg var en siratlig och sympatisk riddare som "Carlo van der Nooth". Jag vill dock anmärka, att en sådan kvinnotjusare och på samma gång öföfvägen stridsbjelte inte står och deklamerar lika raffineradt sockersött inför sina kämpebröder eller krigsfiender och bödlar, som inför det täcka könet. Det låter nog vackert, men är onaturligt. Vi ha hunnit förbi den tid, då man trodde hjeltens tal berodde på den effektiva deklamationen. — Hr. Axelssons "Hertigen af Alba" var en tråkig och osympatisk figur och dertför svärgjord och otacksam. Icke desto mindre lyckades hr. A. ovanligt bra, trots det, att han hade svårt att höra sufflören. Hr. Eliasson gjorde sin "La Tremouille" som en äkta fransysk ädling. — "Jonas klockspelare" hade i herr V. Lundberg funnit sin man. Han lefde som en rolig man och dog som en modig man. Fallet från torntrappan sedan han blifvit skjuten (med ett trägevär?) var "rasande bra-ramlad"! — "Läkaren, Alberti" var en af de mest maktpåliggande (!) rollerna. Också gjordes den con amore af hr Lindeberg, emedan ingen annan fanns som ansågs lämplig(!) och för sin mask har han fått särskildt beröm! — Hrr Gunnar Lundberg, de Wahl och Thanum borde inte gått till schavotten som skurkar eller som dödsrädda skälmar utan som frimodiga, ärliga frihetskämpar samt som sådana borde de äfven ha ropat från schavotten till den som förrädare misstänkte Carlo och icke skrålade som några fyllbultar från en krogdörr. De skulle ju varit ädlingar. — Fru Håkansson var en ganska äkta spanjorska som "Grefvinnan af Rysoor", men den spanska elden i ögat var svag och det pulserande heta blodet var svalt, särdeles i första tre akterna. Eljest var hon tillfredsställande. Jag har alltid mycket stora fordringar på fru H., emedan jag gjorde hennes porträtt så grannt! — Fröken Bohlin gick till döden med kläm som "Sarah Mathison". Det var litet, men stort. — Fröken Agnes Andersson gjorde sin Rafaëla nätt och behagligt.

Den pjäsen förtjenar ses af alla, ty den har många lärerika pointer förutom det att den är så praktfullt uppsatt.

I tisdags gafs f. f. g. å Stora Teatern operan Regementets dotter.

Nygis.

HAGA-FLICKAN

GÖTEBORGS-ROMAN

AF — R — M — N.

10)

(Forts. från N:o 9.)

Jag har alltid hoppats det bästa och har ännu svagt hopp . . .

— Han ser emellertid min käre vän, att han omöjligt kan räkna på mig . . . tänk därför ut något sätt att rangera saken.

— Ja, men min Gud . . . jag kan ingenting göra . . . hör Stina det . . . ingenting . . . Hvar i all världen skall jag lemna det lilla moderlösa barnet? . . . Hvem skall behandla henne med ömhet . . . hvem skall älska henne som Stina älskat henne?

— Jag tror knappast någon, försäkrade Stina i det hon torkade bort en tår — men . . . i alla fall finnes det väl någon människa med hjerta i kroppen . . . ja, det gäller nu bara att finna en enda . . .

Att finna en . . . ja det är lätt att säga! . . .

— Jag inser nog att Johnssons ställning är både svår och pinsam . . . Men lika omöjligt är det för mig att göra något för Anna, som för Johnsson att göra något för mig . . . Men det loftar jag, att jag skall vårda henne, så länge jag ännu är kvar här . . . kanhända fattighuset eller fängelset någondera dagen blir min lön för flydda årens möda och då den dagen kommer, skall jag lemna henne tillbaka . . .

Calle Johnsson omfamnade sitt barn, kysste det och lämnade Mjolk-Stinas hus mera sorgsen och mera förtviflad, än han var då han kom dit.

Den sista lågan af hans hopp hade slocknat.

Han aktade sig för att bedröfva gumman genom att omtala den på 31:an inträffade olyckan.

Hvartill skulle det väl tjenat? Hon hade nog sorger och hekymer ändå, den stackars enkan, genom sin egen olycka.

De två dagarne voro tilländalupna och "Hagaflickans" fader måste inställa sig i Rådhusrätten hvars sessionsrum och väntsal voro till trängsel fyllda af alla samhällsklasser.

Polisfiskalen hade som allmän åklagare skriftligen formulerat sitt ansvarsyrkande, grundande sig förnämligast på den omständigheten, att verkmästarens tillstånd genom tillkommen feber betydligt försämrats.

Ansvarsyrkandet hade följande egendomliga lydelse:

Trots den anklagades ihärdiga nekande till brottet, anser jag det vara tillräckligt styrkt, att den anklagade med lifsfarligt vapen öfverfallit och sårat flera personer och för att döda, medelst strypling ohyggligt misshandlat plåtslagareverkgesällen Per Olsson, hvilkens tillstånd enligt bifogade läkarebetyg är hopplöst, vill jag yrka det strängaste straffmissgerningbalken i thy fall stadgar.

Det tyckes framgå af vittnesförhören: att den anklagade icke skulle varit tillräknelig vid brottets utöfvande och att olyckan, som vittnena kallat det, härledt sig från Per Olssons eget oförstånd, men jag får fästa uppmärksamheten på att den anklagade äfven för fyra år sedan satt på de anklagades bänk.

Han hade då begått ett mord. Han hade då under ett plötsligt anfall af ohejdadt raseri feigt mördat en ung man, som ej försvarade sig och som ej misstrodde honom, hvilkens hand han kort förut tryckt och som han kallade för vän.

Då, liksom i detta mål, har man försökt advocera

för hans fullkomliga oskuld, för otillräkneligheten hos en människa som icke är medveten om sina handlingar.

Denna klandervärda brottmålsteori höll på att vinna fullständig seger — mördaren dömdes blott till två års straffarbete.

Se där följden af detta otillfredställande bestraffningssystem. Nu står brottslingen åter framför domstolen — han har änyo begått ett brott, liknande det han förut alltför ofullständigt försonat, och räknar han äfven i dag på att genom samma medel som förra gången antingen utverka ett frikännande eller en dom som skulle innebära ett hän mot rättvisan.

Jag är fullt förvissad om att vällofliga Rådhusrätten denna gång icke skall taga till förebild denna straffbara efterlåtenhet, som omhuldar brottet genom dess strafflöshet.

Sålunda yrkar jag å plåtslagaregesällen Carl Emanuel Johnsson ansvar för groft våld mot flera personer med lifsfarligt vapen under ytterst försvarande omständigheter till lifstids fästning och förlust af äran för alltid.

Den anklagade hade genom herr Boströms bemedling lyckats vinna häradshöfding Chrysanders biträde och denne hade på ett lysande sätt bevisat klientens oskuld, men icke desto mindre vägrade åklagarens slutpåstående mycket tungt i vägskålen jemte det att han lyckats tillnärma sig verkgesällens ansvarsfullmakt genom hvilken äfven begärdes tre tusen riksdalers skadestånd.

Åklagaren yrkade på den anklagades häktande. Parterna fingo afträda.

När rätten under en halftimme öfverlagt, meddelades parterna, att som den anklagades biträde i förening med smedmästaren Boström lemnat antaglig borgen för honom, tilläts han vistas på fri fot tills rätten medelade utslag i målet, hvilket skulle ske inom åtta dagar.

— Hvad skulle det tjena till? — sade Johnsson till häradshöfdingen.

— Ni hinner ju på den tiden ordna edra angelägenheter, om ni olyckligtvis skulle blifva dömd.

— Men jag är säker att jag blir dömd, eller hvad tror herr häradshöfdingen?

— Jag tror nästan ni blir dömd af rådhusrätten men det betyder ingenting vidare. Vi klaga i Hofrätten, bevisa att icke Olsson med vett och god vilja lemnat åklagaren fullmakten.

Tror häradshöfdingen, det skall lyckas?

— Ja, kanhända!

Calle Johnsson beslutade sig för att på ett eller annat sätt under de åtta dagar han väntade på sin dom ordna för sin lilla dotter. Han var fast besluten att trygga hennes framtid . . . och skulle det icke lyckas, då, ja då skulle han befria både henne och sig från allt vidare lidande, men han vågade knapp tänka på Vallgrafven eller Pustervik — — —

På åttonde dagen föll domen i Rådhusrätten. Den lydde på tio års fästning.

Kap. VIII.

I Vallgrafven.

Calle Johnson tänkte på ingenting annat under de sju dagar innan domen afkunnades, än huru han skulle ställa för sitt lilla barn. Öfverallt hvar han kom blef han visserligen väl emottagen och man beklagade honom, man hyste medlidande med honom, men när han kom till det kapitel som rörde hans ärende, som rörde vården om hans lilla barn, då rönt han afgjort motstånd.

Ingen ville åtaga sig henne.

Han kunde läsa i deras nekande svar ungefär så här:

"Det är synd om den stackarn och om det lilla barnet, men vi kunna inte åtaga oss henne. Johnsson får kanhända lifstids fästning och hvem skall betala oss för barnets vård; förutom besväret går det åt pengar till mat och kläder, och vi äro fattiga sjelfva. Fattigvården får väl taga sig an flickan."

Ja, Johnsson kunde allt för väl förstå detta stumma resonnemann, men till "vården!" aldrig! Håldre dö med sitt barn.

Fattigvården har alltid afskräckt Göteborgs innevånare, emedan den aldrig blifvit hvad dess grundmening varit, en barmhertighetsinrättning för det fattigaste folket utan i stället en straffarbetsanstalt under sken af välgörenhet. Det har varit ett fängelse, hvori man inspärtrat den djupaste fattigdomen för att de rike skulle slippa att se nöden allt för mycket grånande mot sig på gatorna eller nedsmutsande deras trappor och dörrlås. Afven det fängelselika behandlingssättet inom fattigvårdens portar har alltid verkat afskräckande.

Då var ju icke att undra på, att Calle Johnsson afskydde den barmhertigheten och heldre föredrog döden såsom den säkraste räddaren från eländet.

Det var endast ett par dagar kvar tills dess Johnsson måste gå för att få sin dom och kanhända för lifvet säga farväl åt sitt barn och friheten.

Han gick då till det lilla huset i Haga, der Mjolk-Stina så länge moderligt och troget vårdat hans enda lifsgladje, hans Anna.

Genast han kom in, såg han hvad som varit å färde.

Gummans husgerådssaker, siltver, koppar, linne och möbler voro påklistrade nummerlappar och i en obehaglig ordning framplockade.

Han hade icke mod att fråga den förtviflade gummman något.

Hon gick emot honom och sade:

— Min käre vän . . . Det är nu slut med mig . . . Jag slapp visserligen ifrån konkursen . . . men allt sammans är utmätt och skall redan i morgon bittida med min tillåtelse föras till auktionskammaren för att genast säljas . . . Stugan skall äfven säljas der . . . För mig sjelf har man skaffat plats på "Bracken" och dit kan jag flytta in när jag behagar . . . Det lilla barnet får Jobusson taga med sig i afton . . . det går icke an för mig att behålla henne längre.

Johnsson hade ej styrka att svara härpå, han endast gjorde ett tecken att han förstått gummman.

Efter mörkrets inbrott aflägsnade han sig från Mjolk-Stinas för detta hus i Haga, dyster och tågande, med hjertat fullt af sorg och med tårar i ögonen, hållande i handen den lilla Anna som grät strida tårar öfver att behöfva lemna den snälla mor Stina, hvilket kom henne att glömma glädjen att få följa sin fader, som hon älskade såsom ett barn vid den åldern kan älska.

Han styrde sina steg till sin bostad vid Breda vägen.

Den lilla förstod nog att något mycket tråkigt var å färde, hvarför hon flera gånger frågade sin fader om orsaken till, att hon icke längre fick vara hos Mjolk-Stina.

Han kunde icke svara henne på dessa frågor, han endast tryckte henne till sitt bröst och utbrast i tårar, som han likväl försökte att dölja för henne.

"Hvad skall det blifva af Anna?"

Arbetaren gjorde sig oupphörligt denna fråga, men utan att finna svar.

Han var utan anhöriga och vänner. Han hade en-

dast sin lilla dotter och det var ju i denna förtviflade belägenhet redan för mycket.

Han hade skrapat ihop 100 banco i penningar genom att hos Rafstedts-Petterson på Lilla Otterhålleberget mot pant af en del värdefullare småsaker låna detta belopp, hvarmed han skulle åtetbetala mäster Boström 20 banko samt betala häradshöfdingen sitt arvode. Resten skulle användas som förskottsbetalning för lilla Anna.

Men ändå var det, ju ingen, som vågade åtaga sig henne. Han skulle nog kunna få in henne på frimurarebarnhuset, men dertill hade han en afgjord motvilja, dels emedan ett rykte gick att barnen blefvo misshandlade der, ja, till och med ihjälslagna — en gosse hade verkligen midt på gatan blifvit, med en blomkruka som träffat hans hufvud, ihjälslagen — och dels emedan företrädesvis gossar fingo komma dit.

Nu var dock blott frågan om att under förhandvarande omständigheter finna någon som hade nog himmelskt medlidande att vilja åtaga sig denna lilla okända, arma moder- och snart sagdt faderlösa varelse, som ville gifva henne föda för kroppen och bildning för själen, samt egna henne den moderliga ömhet, som är lika nödvändig för barn, som sol och luft.

Klockan var omkring nio eller half tio, på aftonen. Ljuset i bleckstaken var nästan utbrändt och kastade ett svagt sken öfver sorgens boning.

Arbetaren satt på rummets enda stol och på golvet vid sidan af den förr omnämnda vaggan satt den lilla Anna, lutande sig emot den.

Hon sof nu oskuldens lugna och djupa sömn,

Han satt och betraktade det lilla barnet oafvänt. Slutligen reste han sig upp. Han tycktes ha fått en idé, men så särdeles god var den nog inte, ty han föreföll mycket orolig. Han steg upp och började vandra fram och åter i den lilla kammaren. Efter några minuter stannade han, gick fram till skåpet, tog fram sin sedelbundet och delade den i tre högar; tjugo banko i en, tretiotvä i den andra och rätten i den tredje. Tog så fram några papper och gjorde af högarne tre paket samt skref ett namn på dem hvardera. Det med tjugo banko ställdes till Smedmästaren Boström såsom återbetalning af förskottet åt Wigilander, det andra med tretiotvä banko utgjorde arvodet åt häradshöfdingen och det tredje erhöll Mjolk-Stinas adress.

När det var gjordt, var uttrycket i hans ansigte på en gång dystert och förtvifadt. En öfvermenschlig smärta talade ur hans stela och torra ögon, hvilka lyste med en obeskriflig tebergglans.

— I öfvermorgon — sade den olycklige fadern för sig sjelf — skulle jag nödgas lemna henne! I öfvermorgon skulle säkert fängelsets portar för alltid stänga mig från världen och henne . . . och hon skulle stå ensam . . . öfvergifven . . . förlorad! . . . Ar det inte nu mycket bättre att . . . jo! . . . tusen gånger bättre både för henne och mig . . . Hon sofver nu . . . hon skall icke mera se eländet . . . på mina armar skall jag bära henne direkt in i en annan, ljusare värld . . . Vallgrafven är dess port och de små svarta vågorna äro riglarne . . . Den porten skall öppna sig för oss båda och vi skola tillsammans redan denna afton derigenom vandra in i den eviga hvilan . . . Ja! min älskling! . . . I Vallgrafven!

Han tog henne varligt för att icke väcka henne upp på sina armar och begaf sig ut, smygande sig ned för den bräckliga trätrappan.

Forts.

Från Hisingen.

Bristande humanitet och folkvett kännetecknar i regeln hrr förmän, basar och inspektorer och hvad de nu allt heta som blifvit satta af arbetköparen att närmast öfvervaka arbetets utförande. I de flesta fall sjelfva utgångna ur arbetarnes led och många gånger utan egen förskyllan komma till den jembförelsevis bra förmansplatsen, tyckas en del af dem finna ett verkligt nöje uti att vara elaka och oförskämda mot underordnade.

Hos den engelska firma, hvilken arrenderar och innehar Lundby brädgård på Hisingen finnes såhunda en inspektor, öfver hvars beteende till oss ofta inkommit klagomål. Bland annat finna vi i senaste meddelandet ett yttrande, som vi införa på grund af att det torde tillräckligt vittna om, hvad för en slags halfherreslusk nämnda inspektor är. Det var några arbetare, som höfligt anhöllo om arbete och fingo följande svar: "Gå åt helvete med er, så långt som är båda priekadt och stickadt, så jag kan få bli af med er, djeflar, annars skall jag hetsa hunden på er."

Förmodligen har ifrågavarande inspektor lärt sig behandla arbetare på det sättet af den despotiske "Mölnaldskungen" D. O. Francke, i hvars skola han ju gått.

Kongelfsbref.

Att frälsningsarméens härstades ej har så synnerligt förläste, är en glädjande företeelse. Deras anhang är måstadels sådana som tillhöra samhällets afskum och alltså ett fåtal. Nu göra de propaganda vid de trakter utmed elfven i Romelanda socken. Hvarst ä somliga ställen endel lättrogna varelser har varit begifna på att afhöra Kolportörs-predikanter.

En f. d. byggmästare L., som nu är bevilhafvare å en mindre ångbåt, är den som skall föra arméens runor med den åran. Han sökte för kort tid sedan att bilda en blåbandsförening och den som här blef föremålet för glädjen att hafva vunnit seger öfver den starkaste, var en i orten namnkunnig murare, hvilken påföljande morgon begaf sig till Kongelf och tog sig ett bastant rus, samt uppförde sig mera bråkigt än eljest. En förmän vid de s. k. Sandgrufvorna blef vald till sekreterare, ehuru man har skäl att tro, det han ej uthärdar för en längre tid. Säkert är, att han då tackar "Kapten" L. för god vakt, och ger sig åstad till grufvans schakter. Många hafva ryggat tillbaka för frälsnings-soldaternas intrång; under åsynen af denna religiösa fanatism, hvars följder ofta bli en moralisk slapphet, som icke sällan slutas med det grusligaste vansinne.

I Kongelf har man efter många års saknad af en duglig polistjensteman, dock nu sent omsider, fått en till det yttre utseendet, ganska hyggelig poliskonstapel; en f. d. sergeant, Herr Norén. Det har varit rätt pinsamt, att en längre tid man sett dessa ordningens väktare till det mästa hålla sig på krogen; och bättre anspråk har man ej kunnat hafva, då det har varit sådana individer, hvilka tillhöra dräggen af folket. Deras tillflyktsort har också blifvit, sedan de afskedats från sin befattning, måhända den enda, att hamna i stadens fattighus.

A - n.

Jönköpingsbref.

Till 1:sta-maj-demonstrationer för 8 timmars normalarbetsdag rustas nu å skilda platser såväl här i landet som föröfrigt bland den civiliserade världens alla arbetarkorporationer. I Jönköping har dock ännu ej försörpts någon dylik demonstrationsrörelse; vår talrika arbetare-befolkning sover fortfarande den andliga sömnen, som alstras af frälsningsmusik och annat religiöst tarrachim. Förlidet är sökte visserligen ordföranden i hrrv. "Arbetareklubb" med oklanderlig energi att få en maj-demonstration satt i scen, men allt hans bemödande strandade då på myndigheternas hårdnackade vägran att upplåta plats för densamma. I år deremot torde vederbörande ej komma att besväras af någon ansökan i nämnda syfte, äfven om de åtminstone vore benägna att upplåta Oxbacken för ändamålet. Den som för ett år sedan så vackert sade sig af själ och hjerta föra arbetarnes runor, har nemligen nu gjort en lika skröplig som beklagensvärd sortie och slagit sig på — "godtköps-roman"-kolportering. Det är sorgligt när en arbetarnes utnämnda koryfé låter egna intressen och beräkningar gå i vägen för sina förtryckte kamraters rättvisa sak. Jag torde framdeles återkomma till ämnet.

Ny stadsfogde ha vi nu fått efter saligen afidne A. G. Memsen, den der ärliga själen, som under 14½ års tjänstgöring blott hann med att stjäla 3,000 kr. af ombänderhafda kassar. Den nye heter C. A. Rundbäck och är en yngre broder till den riksbekante f. d. stadsfogden försnillaren och självmördaren med samma namn. Snyggt påbrå, alltså; Men i egenskap af fanatisk läsare och ifrig anhängare af frälsnings-arméens, åtnjuter han allmänhetens förtroende och är våra gudfruktiga(?) styppinnars utkorade ideal. Ofta kurbetterar han på frälsningstribunen med halffäniga föredrag i "salvationisternas" och läsarekolportörernas okända stil.

I sin embetsutöfning säges emellertid hr Rundbäck vara en human och rättvis person, vidt skiljande sig från vissa andra kommunens tjänstemän, de der gå till väga som "glupa de ulfvar". Och under sådana förhållanden får väl kritiken lemna åsido hans religiösa fanatism — så länge denna ej tenderar till samma olyckliga galenskap, som den hvilken förorsakade broderns vinglerior med åtföljande självmord!

En "Slumstation" har frälsningsarméens öppnat härstades med syfte att förbättra "samhällets olycksbarn". Men angående upprättandet af fallna kvinnor, tycka vi att "slummen" då först af allt borde vara på vissa halleluja-slynor, som nattetid drifva ute och idka kurtis med manliga frälsnings-soldater. Det vore väl behöfligt!

Om "herrsskapet X", som har syateller på förstaden och vill gälla för att vara ett mycket nobelt och aristokratiskt folk, har en insändare meddelat mig åtskilliga gravamina. Sina sömmerskor behandlar herrskapet på ett allt annat än nobelt och hederligt sätt, hvaraf följden blir, att de allt för ofta måste annonsera efter "flickor som vilja lära klädsömnad", ty sömmerskorna kunna i regeln ej stanna der längre än från — kl. 11 till middagen. — Det är i synnerhet frun, som är svår, säga de som haft anställning der någon tid. Då hon blir mörk i hågen är omöjligt att göra henne till lags; då hagla ovet och förolämpningar öfver de stackars flickorna, som t. o. m. få riskera att blifva handgripligt upptuktade af den rasande frun. — Mindre liberal är hon dock i fråga om aflöningen; — "sömmerskor kunna så lätt skaffa sig biförtjenster", menar hon. Af sig sjelf känner man andra, forstås! Godt vore emellertid om det åsyftade herrskapet, sedan de läst och forstått denna lilla "pik", äfven behagade ändra sitt uppförande i beröida hänsende; då vore ju ändamålet med min artikel vunnet.

"Predikanten" J. H. Wernqvist annonserade härmed ett föredrag i lokalen Brahegatan 11 öfver ämnet: "Kristi kropp, ett enda välsorteradt helt". Hm, "välsorteradt"! det var ju en splitter ny benämning på Kristi sanna lekamen. Stöter inte det på ländelse, herr Gudsbeskyddare Palmgren? Skada emellertid, att man ej hade tillfälle åhöra hr W:s förklaring af detta kostliga teorem. Om någon af "Fredagens" läsare kan sända mig redogörelse för föredraget, betalar jag honom med nöje en tolfskilling!

Argus.

EMIL NILSSONS Skrädderi-Etablissement,

1 Kungsporsplatsen 1.

Nyinkommet lager af moderna kostym-, paletå- och byxytyger för vårsäsongen.

1 Kungsporsplatsen 1,
EMIL NILSSON. (36)

Kommissionsbyrå för Sjöfarande

Förmånliga platser finnes för sjöstarka och endast väl rekommenderade Restauratörer, Restauratriser, Kokerskor och alla sorters sjöfolk både för ång- och segelfartyg. Äfvenså städerskor för Hotell & Badorter. OBS. Göteborgs enda Kommissionsbyrå för sjöfarande. Magasinskvartret 4 B. J. E. Ryberg. 32

O. A. Göthberg,
Cigarr- & Kortvaruaffär,
4 Bazargatan 4,
rekommenderas. (45)

Yhnells Konditori och Café

rekommenderas.
14 Husargatan 14. (43)

John Edlunds

Kafé & Sockerbageri,
7 Storgatan 7,
rekommenderas. (39)

Johan Larsson's

Skoaffär
Korsgatan N:o 2.
Rekommenderas. (28)

LARSSONS HATTFABRIK,

Kungsgatan 21, Göteborg.
Rekommenderar sitt välsorterade lager af såväl finaste som ordinarie Hattar & Mössor till fabrikspriser.
Statens Telefon 97. (37)

Notarien B. Wahlgrens Advokatbyrå

Magasinsgatan 13, Statstelefon 651,
ombesörjer och utför allehanda juridiska uppdrag mot billigt arvode. (40)

Stora Teatern.
Långfredagen gifves en
Andlig Konsert

under medverkan af
Stora Teaterns orkester under anförande af
Kapellmästare C. Herbold, Fru Jungstedt-Lin-
den, Fröknarna Sofie Lindegrén, Sigrid Hall-
gren och Edla Hamberg samt Herrar Bratbost,
Lomberg, Sandberg, Henning och Lund.

Påskdagen kl. 1/2 8 e. m.

Operan
Romeo och Julia.

Annandag Påsk kl. 1/2 8 e. m.

Operan
Carmen. (9)

Afskeds-Matinée

i *Exercishuset*

gifves af undertecknade

Söndagen den 17 April 1892
(Påskdagen) kl. 1,15 midd., med benäget bi-
träde af kamrater.

Biljetter à 1 krona säljas i Gumperts och
Pehrssons boklädor, Tidningskontoret (Haglunds
Hötel) samt Brobergs Cigarhandel.

Sigrid och Oscar Eliason.

Varieté du Boulevard.

Hvarje afton **Konsert- och Varieté**föreställ-
ning kl. 1/2 8-11 af Direktör S. Levys Ok-
tett-Orkester samt Fröken Clara Netzler, na-
tionalsångerska, och Fröken Bauna Ewertz Ope-
rett- och Kuplettsångerska, Herr Oliver Zetter-
holm, Komiker och Damimitator samt Herr
Fr. Skough, Kuplettsångare. Uppträdande af
Skandinavien's Premier-Ventriloquist, Löjt-
nant C. Nobel med sitt mekaniska elektriska
panoptikon.

Entrée: Hvardagar Läktaren 75 öre, Salon-
gen 50 öre.
Sön- och Helgdagar Läktaren 75 öre,
Salongen 75 öre 30

Panorama International
Sigge Wulff,

den
af damerna
så mycket omtyckte
hüdangångne

Stockholms gunstling,
störste svenske varietésångaren,
förevisas

från och med Torsdagen den 31 Mars
i det nyetablerade

Panoptikon

i Panorama International
Norra Hamngatan 38.

Entré för äldre är 50 öre
barn " 25 "

för Panoptikon och Panoramat.
Enskildt för Panoptikon: äldre 25 öre.
(44) barn 10 "

Opera-Källaren.

Table d'hôte

serveras från kl. 1 till kl. 5. e. m.
Smörgåsbord, 2 rätter mat med öl
Pris En krona.

OBS. Soupeserveringen fortgår efter repre-
sentationens slut. 29

Notarien Axel Haag,
Advokat,
Haga Nygata N:o 18,
träffas personligen säkrast kl. 8-1/2 10 f. m.
och 2-7 e. m. (50)

H. C. Ottoens
Cigarr-, Kortvaru- & Tidskriftsaffär
7 Husargatan 7.
Inbindning af Böcker, solidt och billigt.
Visit- och Adresskort
utföres fort från 50 öre till högre priser.
(42)

S. J. Andersson & Co.
uppköper och försäljer begagnade
bättre *herrekläder.*
Frackkostymer till uthyrning.
Allm. Telefon 191. Torggatan 12
(25)

Obs. Carl M. Olsons Atelier
masthuggstorget.
Utföres 1:sta klass Fotografier.
Allm. Telefon N:o 57. Obs. adressen. (27)

Kafé Lejonet,
Jerntorget.
Servering af:
Mat, Vin, Öl, Porter
samt utmärkt Kaffe,
m. m., m. m.
KAFÉ LEJONET,
JERNTORGET. [57]

Köp Edra
Skodon
hos
Eugen Moser,

Franska Skomagasinnet,
Grand Hotell Haglund, Södra Hamngatan 53.
Belltelefon 968. [60]

Café Skan
med Spisningslokal
flyttades den 1:a April till Sillgatan 25.
(41) Vördsamt B. B. Stolpe.

Kopparslagare
J. A. ANDERSSON,
3 Kyrkogatan 3,
rekommenderas. (48)

FÄRDIGA MANSKLÄDER.
För vinnande af snar omsättning säljes i denna och nästa månad till långt under inköps-
pris ett stort och välsorterat lager färdiga Manskläder, bestående af *flera hundra*
Mans- och Gosskostymer; äfven inkommet **Sommar-öfverroc-**
kar. Tyger af alla slag, såväl hel- som halfylle, ständigt på lager. **Beställnin-**
gar utföras af en i yrket **skicklig tillskärare,** till de mest billiga priser på platsen.
Obs. noga adressen: **Bazarbodarne 38 & 39,** midtför Bazarbron, åt kanalsidan
S. G. Berglund. [59]

EURENIUS'
FOTOGRAFI-ATELIER
31 Drottninggatan 31,
GÖTEBORG. (61)

Till Sveriges billigaste priser försäljas Glas-
och Porslinsvaror, Lampor, Lyktor samt

Bosättningsartiklar, såsom Fotogén-
kök, Nysilfversartiklar, Knifvar &
Gafflar, Brickor, Brödkorgar samt
alla slags Kok-kärl m. m.

Goda Väckareur, fr. 3,45, Lamp-
glas, alla storlekar fr. 7 öre. Äfven
utföres målning med äkta inbränning
å Gratulationskort och alla slags
Porslinskärl till Förlofningar och
Bröllop, Födelse- och Namnsdagar,
med namn, dato och årtal äfven å
dörrskyltar m. m.

Ekelundsgatan 14,
Adolf Andersson. 83

Hotell "W-6" nya Café
51 Sillgatan 51
rekommenderar sig härmed i benägen åtanka.
Frukost-, Middags- och Aftonspisning.
Kaffe, Thé, Mjök och Läskdrycker,
Vin, Öl och Porter.
Ferm Expedition! Billiga priser!
Selma Helgesson. [62]

JOH. P. BENDIX
14 Jerntorgsgatan 14
(Hörnhuset vid Möbeltorget.)
Lager af starka och solida **KLÄDESVAROR.**
Särskildt påpekas
Äkta Blätt Kläde, Doffel och Cheviot.
Färdiga Manskläder, Arbetskläder & Skodon.
Beställningar å kläder efter mått emottagas. [55]

CONST. LEYMAN.
Blockfabrik, Pumpmakeri och Svarfveri.
Smedja, Galvanisering och Metallgjuteri.
Stigbergsgatan 29 — midtför Spårvägsstationen.
Statens telefon 539.
Försäljningslokal för egna tillverkningar och
Tågvirke, Wire-rope, Oljekläder m. m.
Rosenlundsgatan N:o 8 — midtför Fiskhallen.
Rikstelefon 1303. [56]

Johan Christensens Skrädderi-affär och Klädeshandel,
10 Sillgatan 10, Göteborg, rekommenderas.
Billiga priser!
Obs. Färdiga Manskläder.
Billiga priser! [58]

